KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 20.9.2007
KOM(2007) 545 endelig

ARBEJDSDOKUMENT FRA KOMMISSIONENS TJENESTEGRENE

EU-rapport om sammenhæng i udviklingspolitikken

{SEK(2007)1202}

Indholdsfortegnelse

1. Indledning ... 3
2. Vigtigste resultater ... 3
2.1. Handel ... 4
2.2. Miljø ... 5
2.3. Klimaændring ... 5
2.4. Sikkerhed ... 6
2.5. Landbrug ... 6
2.6. Fiskeri ... 7
2.7. Den sociale dimension af globalisering, beskæftigelse og anstændigt arbejde ... 7
2.8. Migration ... 7
2.9. Forskning ... 8
2.10. Informationssamfundet ... 8
2.11. Transport ... 9
2.12. Energi ... 9
3. Konklusion ... 9

1. INDLEDNING

Andre politikker ud over udviklingssamarbejdet har en kraftig indflydelse på udviklingslandene. Den Europæiske Unions (EU's) koncept med sammenhæng i udviklingspolitikken sigter mod at skabe synergier mellem disse andre politikker og udviklingsmålene. Det vil igen gøre udviklingsbistanden mere effektiv. Det er på baggrund af EU's tilsagn om at ville øge den offentlige udviklingsbistand betydeligt blevet endnu vigtigere at sikre, at nyttevirkningen af disse ressourcer ikke svækkes eller at ressourcerne ikke forspildes som følge af usammenhængende politikker.

Formålet med denne rapport[1] er at beskrive, hvilke fremskridt EU har gjort med hensyn til at skabe en større sammenhæng mellem de vigtigste politikker, som berører udviklingslandene, samt at indkredse, hvilke verserende spørgsmål der endnu skal løses.

De rammer, der tjener som referencegrundlag for denne rapport, blev lagt i 2005 som en del af en pakke foranstaltninger til at fremskynde opfyldelsen af millenniumudviklingsmålene[2]. Disse tilsagn er blevet bekræftet på højeste politiske niveau ved den europæiske konsensus om udvikling[3].

Denne rapport giver et grundlag for en vurdering af sammenhængen i udviklingspolitikken. Den burde hjælpe til at informere alle aktører inden for EU og bidrage til debatten med dem, herunder Europa-Parlamentet og medlemsstaternes parlamenter, civilsamfundsorganisationer, som arbejder med udviklingsaktiviteter og på andre relevante politikområder med sigte på at fremme sammenhængen i udviklingspolitikken. Den berører medlemsstaterne i lige så høj grad som EU. Den forventes derfor også at bidrage til debatten internt i hver af medlemsstaterne.

2. VIGTIGSTE RESULTATER

Hvad angår de organisatoriske mekanismer, som EU har skabt til at øge sammenhængen mellem sine politikker med udviklingsmålene, er situationen nuanceret:

– EU-institutionerne er blevet sig mere bevidst, at EU-politikker har virkninger udadtil, som går ud over udviklingsaspekterne, og betydningen af sammenhæng i udviklingspolitikken synes at være almindeligt anerkendt, som det bevidnes ved de mange mekanismer for sammenhæng i udviklingspolitikken, der er indført på medlemsstats- og EU-plan og i Kommissionen. Der er skabt egnede rammer, procedurer og instrumenter til at fremme sammenhæng i udviklingspolitikken, som nu skal udnyttes mere systematisk og om nødvendigt forbedres og tilpasses på baggrund af erfaringerne.

– I Kommissionen findes der en række relevante mekanismer, f.eks. tværtjenstlige konsultationer, konsekvensanalysesystemet og den tværtjenstlige gruppe, som specielt har til opgave at fremme sammenhæng i udviklingspolitikken. I Rådet er der gjort store fremskridt som følge af en indsats fra formandskabets side, men som medlemsstaterne

---

1 Rapporten bygger på bidrag fra Kommissionens tjenestegrene og medlemsstaterne, som blev indsamlet ved et rundspørge i januar 2007.

2 Meddelelse fra Kommissionen om sammenhæng i udviklingspolitikken – Hurtigere opfyldelse af millenniumudviklingsmålene – KOM(2005) 134 endelig af 12. april 2005 og Rådets konklusioner (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) fra samlingen i maj 2005 om millenniumudviklingsmålene (dok. 9266/05).

3 Fælleserklæring fra Rådet og repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer forsamlet i Rådet, Europa-Parlamentet og Kommissionen om den europæiske konsensus om udvikling, december 2005 (EUT C 46 af 24.2.2006, s. 1).

understreger, tages der i beslutningsprocessen endnu ikke tilstrækkeligt hensyn til sammenhæng i udviklingspolitikken som et institutionaliseret begreb. I Europa-Parlamentet engagerer Udvalget om Udvikling sig i stigende grad i spørgsmålet om sammenhæng i udviklingspolitikken med udarbejdelse af rapporter, forsvar af holdninger på plenarmøderne og på anden relevant måde.

– Til trods herfor er EU endnu ikke nået langt med at sikre sammenhæng i udviklingspolitikken. Evnen mangler, og andre instanser, som ikke er involveret i udvikling, er fortsat ikke særlig interesserede. Men selve processen med udarbejdelse af denne rapport kan eventuelt have bidraget til at vende denne trend.

– Det er alt i alt medlemsstaternes vurdering, at indsatsen for at sikre sammenhæng i udviklingspolitikken er længere fremme på EU-plan end på nationalt plan.

– Kolliderende politiske prioriteter eller interesseforskelle medlemsstaterne imellem såvel som udviklingslandene imellem er de største hindringer for at sikre sammenhæng i udviklingspolitikken.

Fremskridt med mekanismer for sammenhæng i udviklingspolitikken

Blåt: Antal EU-medlemsstater og -institutioner, som refererer til sammenhæng i udviklingspolitik i officielle dokumenter
Lilla: Antal EU-medlemsstater og -institutioner, som i praksis tager hensyn til princippet om sammenhæng i udviklingspolitik

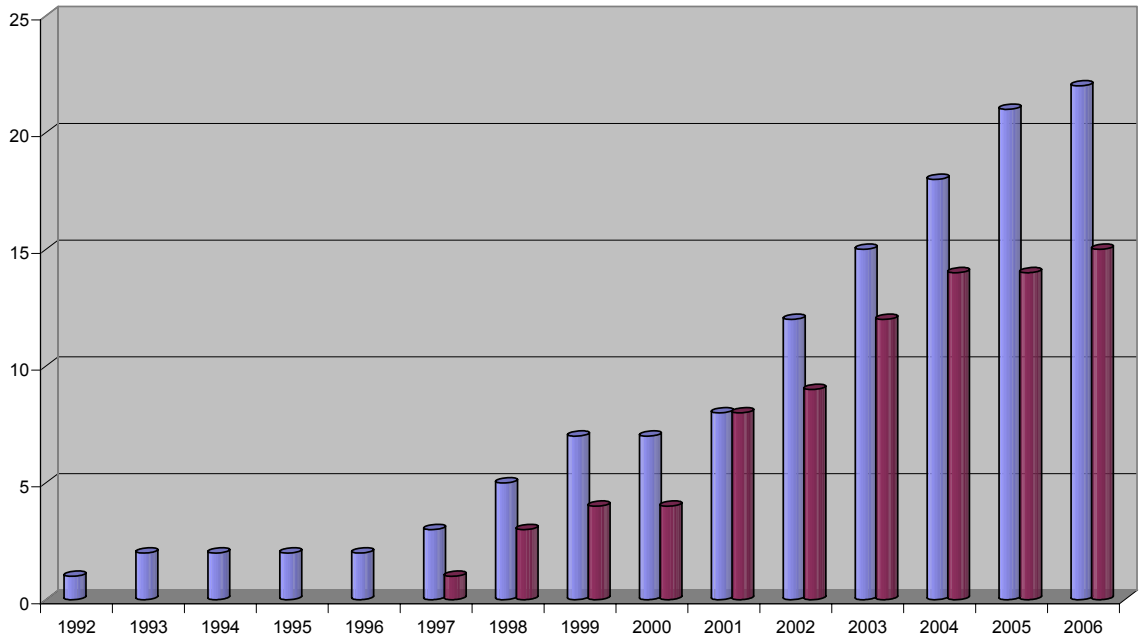

Kilde: ECDPM, ICEI, Particip.

2.1. Handel

– Handel er en stærk drivende kraft bag økonomisk vækst, og mange lande er i stor omfang afhængige af handel for at kunne bekæmpe fattigdom. Handel alene kan dog ikke løse udviklingsproblemer, men åbenhed over for handel og støtte af forsyningskapaciteten er vigtige elementer i enhver sammenhængende udviklingsstrategi.

– Den eksisterende ordning for adgang til EU's marked er allerede ret gunstig for udviklingslandene. Dog består der endnu en række hindringer for dem. De fattigste landes andel af verdenshandelen er som en konsekvens heraf fortsat marginal. EU har taget en

række initiativer til at lette deres integration i verdensøkonomien. Det har f.eks. været en stærk fortaler for at gøre udvikling til et centralt emne i WTO-forhandlingerne, og det har siden aktivt arbejdet for, at Doha-udviklingsdagsordenen ender i succes. De økonomiske partnerskabsaftaler, som er til forhandling med AVS-staterne, er udformet som langsigtede partnerskaber baseret på en alsidig tilgang til udvikling.

– Med den godkendte reform i 2005 bygger GSP-systemet nu også på større stabilitet, forudsigelighed og handelsmuligheder for brugerne. Desuden indrømmes lande, som har ratificeret og effektivt anvender vigtige internationale konventioner om bæredygtig udvikling, arbejdstagerrettigheder og god regeringsførelse, ekstra præferencer.

– Kommissionen er desuden i færd med at revidere præferenceoprindelsesreglerne for at gøre dem enklere, mere gennemsigtige og lettere at anvende for dermed at fremme udvikling og hindre omgåelse af reglerne.

– EU supplerer sin forhandlingsdagsorden med "Aid for Trade" med et tilsagn om et beløb på op til 2 mia. EUR om året i 2010 til at hjælpe udviklingslandene med at gøre brug af de eksisterende handelsmuligheder, hjælpe dem med at gennemføre nye aftaler og om nødvendigt med at tilpasse sig til udenrigshandelsmiljøet, som er i konstant forandring.

2.2. Miljø

– Miljøproblemer berører alle, men i hvilket omfang varierer betydeligt fra region til region eller land til land. Mange udviklingslande, eller endog de fleste, trues direkte af miljøforringelse, og de fattige er sædvanligvis dem, som lider mest under miljøproblemerne.

– I den nye EU-strategi for bæredygtig udvikling[4] fremhæves det, at de økonomiske, sociale og miljømæssige målsætninger underbygger hinanden indbyrdes, og det understreges, at det er vigtigt at samarbejde med eksterne partnere.

– De positive virkninger af EU's miljøpolitik for udviklingslandene mærkes sædvanligvis indirekte og vedrører f.eks. bevarelse af biodiversiteten eller foranstaltninger til at beskytte forbrugerne mod miljøfarer. EU er også en stærk tilhænger af "offentlige miljøgoder", som omhandles i multilaterale miljøaftaler. Desuden støtter Kommissionen og EU-medlemsstaterne udviklingslandenes effektive deltagelse i sådanne aftaler. EU er også rede til at hjælpe udviklingslandene med at tilpasse sig ændringer i EU's miljøstandarder.

2.3. Klimaændring

– Klimaændringerne berører alle lande, men det er udviklingslandene og de fattigste befolkningsgrupper, som rammes først og hårdest. Alle bestræbelser, som EU gør sig inden for rammerne af sin ambitiøse klimapolitik, som fokuserer på det langsigtede mål at begrænse klimaændringerne til gennemsnitlig 2°C sammenlignet med de præindustrielle niveauer, vil direkte eller indirekte komme disse lande til gode.

– De positive følgevirkninger af videnskabelige forskningsprogrammer og investering i egnede teknologier vil også indirekte komme partnerlandene til gode.

– Udviklingen af biobrændselpolitikker på internationalt plan kan få både positive virkninger for udviklingslandene i deres kapacitet som producenter og negative virkninger, hvis bæredygtighedskriterierne ikke respekteres, f.eks. hvad angår afskovning, jordbundsforringelse, vandbehov og fødevaresikkerhed i udviklingslandene.

---

[4] Rådsdokument 10917/06 af 26. juni 2006.

– Der skal sættes yderligere ind på at integrere klimaændringsspørgsmål i den politiske dialog med udviklingslandene og i udviklingssamarbejdsprogrammerne. Kommissionens forslag om en global klima-alliance (Global Climate Change Alliance) mellem EU og dets partnere blandt udviklingslandene, særligt de mindst udviklede og andre sårbare udviklingslande, vil være et vigtigt skridt i den retning.

2.4. Sikkerhed

– Selvom antallet af konflikter i verden har været faldende, hærger der interne konflikter, og manglende sikkerhed skuffer folks legitime forhåbninger.

– EU anvender et bredt udvalg af redskaber til at fremme både sikkerhed og udvikling. Det har i den seneste tid konstant arbejdet på at styrke forbindelsen mellem disse to områder. Men at garantere sammenhæng mellem sikkerhed og udvikling er lige så vigtigt som det er vanskeligt. Strukturelle vanskeligheder, som tilskrives arten af de problemer og situationer, som skal afhjælpes, de mange forskellige forhold, under hvilke de opstår, tillige med EU's institutionelle arrangementer som aktør på sikkerhedsområdet er en alvorlig udfordring.

– Blandt de igangværende tiltag kan nævnes indarbejdelse af en analyse af og en indsats for konfliktforebyggelse i udviklingssamarbejdsprogrammerne, understøttelse af skrøbelige situationer, fremme af åbenhed og retfærdighed i forvaltningen af naturressourcer, støtte af nedrustnings-, demobiliserings- og genindpasningsprogrammer samt reform af sikkerhedssektoren eller kontrol med våbeneksport, ulovlig handel med håndvåben og lette våben samt mennesker, narkotika og sprængstoffer.

– Et samarbejde med andre aktører, særlig FN og OSCE, regionale organisationer som AU og civilsamfundsorganisationer er vigtigt.

– Dog er der stadig behov for en bedre koordination mellem sikkerhed og udvikling. Det forudsætter en styrkelse af de organisatoriske mekanismer i Kommissionen og i Rådet, så der kan tages bedre hensyn til udviklingsspørgsmål i beslutninger om sikkerhed; det kræves desuden, at der foretages sikkerhedsrelaterede analyser ved diskussion og orientering af udviklingssamarbejdet, at overgangen mellem de forskellige finansieringsinstrumenter forbedres, og at der fortsat arbejdes på at opbygge og understøtte partnerskaber med de forskellige internationale og regionale organisationer og civilsamfundet.

– Der vil blive overvejet konkrete initiativer inden for rammerne af det fremtidige fælles strategiske partnerskab mellem EU og Afrika med sigte på at imødekomme det afrikanske kontinents behov med en pakke af mere integrerede og tværgående udviklings- og sikkerhedsforanstaltninger.

2.5. Landbrug

– Landbruget er af stor betydning for udviklingslandene og spiller en nøglerolle i deres økonomiske vækst, fattigdomslempelse og fødevaresikkerhed.

– EU er kommet langt med at gøre sin fælles landbrugspolitik mere udviklingsvenlig. Med lave toldsatser eller nulsatser har udviklingslandene generelt god adgang til EU-markedet. Der er gjort afgørende fremskridt med hensyn til eksportsubsidier og de prisfordrejende virkninger af interne landbrugssubsidier gennem successive reformer, som søger at forlige de interne krav vedrørende landbruget med målet med ønsket om sammenhæng i udviklingspolitikken.

– Eksportsubsidierne og de handelsfordrejende interne subsidier er blevet drastisk reduceret siden 2003. I 2011, hvor de reformer af den fælles landbrugspolitik, som blev iværksat i

2003 og 2005, vil være helt gennemført, vil næsten 90 % af EU's direkte betalinger være afkoblet produktionen. EU har inden for WTO-forhandlingerne tilbudt at afskaffe alle eksportsubsidier pr. 2013 og at nedsætte den handelsfordrejende interne støtte med 70 %.

– EU's udviklingssamarbejde omfatter støtte til udvikling af landbrug og landdistrikter særlig i Afrika. Igangværende initiativer til at styrke samarbejdet med udviklingslandene om fastsættelse og anvendelse af SPS-standarder er også et vigtigt skridt i den henseende.

2.6. Fiskeri

– Fiskeri er en vigtig erhvervsaktivitet i mange kyststater blandt udviklingslandene og kan yde et væsentligt bidrag til fødevaresikkerheden.

– På basis af partnerskabsaftaler om fiskeri får EU-flåderne adgang til havressourcerne i udviklingslande, som ikke helt udnytter deres egne fiskeriressourcer. Siden reformen af EF's fiskeripolitik i 2002 og 2004 er sammenhængen mellem disse aftaler og udviklingsmålene blevet tydeligt forbedret.

– Blandt centrale spørgsmål kan nævnes kvaliteten af den videnskabelige vurdering af fiskebestandene og fiskeoverskud og integration af spørgsmål vedrørende bæredygtig udvikling og biodiversitet, den måde, på hvilken udviklingslandene faktisk bruger det finansielle bidrag, som de modtager i forbindelse med fiskeriaftalen, til at udvikle deres egne fiskeriaktiviteter og foranstaltninger til at modvirke ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri.

2.7. Den sociale dimension af globalisering, beskæftigelse og anstændigt arbejde

– Halvdelen af verdens fattige er i arbejde, og børnearbejde berører en million børn. EU's bestræbelser for at underbygge den sociale dimension af globaliseringen er grundlæggende befordrende for millenniumudviklingsmålene.

– Fremme af beskæftigelse, social samhørighed og anstændigt arbejde er et punkt på den europæiske socialpolitiske dagsorden og en del af den europæiske konsensus om udvikling.

– Udviklingslandene berøres ikke direkte af interne beskæftigelses- og socialpolitikker, men EU's indsats på dette område får vældige positive virkninger gennem to kanaler: EU arbejder for det første på at fremme den internationale dagsorden for den sociale dimension af globaliseringen og anstændigt arbejde. EU søger for det andet på regionalt og nationalt plan på i højere grad at indarbejde beskæftigelsesanliggender og sociale spørgsmål i sin dialog, sine samarbejdsprogrammer og handelsforbindelser med udviklingslandene og -regionerne.

– EU's støtte til Fair Trade og GSP-ordningen er eksempler på EU-indsats, som kan få mærkbare virkninger, særlig når de kombineres med tilsvarende udviklingssamarbejdsprogrammer.

2.8. Migration

– Det er nu klart erkendt, at migration kan være godt for udvikling og omvendt. Det er derfor vigtigt at forsøge at udnytte de positive forbindelser og synergier, der består mellem de to politikområder.

– Der er så vidt gjort gode fremskridt på området migration og udvikling, hvad angår de politiske rammer og den politiske dialog på regions- og landeplan, særlig i Afrika.

– Nu hvor dette solide grundlag er på plads, skal der ske fremskridt med at omsætte politiske retningslinjer, aftaler og handlingsplaner i konkrete tiltag, som har virkelig gennemslagskraft. Der er hidtil kun gjort lidt for at gøre pengeoverførsler billigere,

hurtigere og sikrere for at støtte samarbejdet med diasporasamfundene og vende hjerneflugt til hjernecirkulation, hvor de fleste medlemsstater først netop er begyndt at træffe egnede foranstaltninger. Politisk dialog og den fremtidige EU-Afrika-strategi vil bane vejen for mere samarbejde i fremtiden.

2.9. Forskning

- Evnen til at skabe, tilegne sig og anvende ny viden er en faktor af voksende betydning, som er afgørende for moderne økonomiers internationale konkurrenceevne, og som ligeledes bidrager til bæredygtig udvikling. Udviklingslandene, særlig i Afrika, mangler imidlertid ofte de nødvendige menneskelige og institutionelle ressourcer til at tackle disse anliggender.
- EU's forskningspolitik bidrager til at realisere udviklingsmålene på to måder. Den støtter for det første forskningsprogrammer på områder af global interesse, også for udviklingslandene. For det andet bidrager den med støtte til specifikke internationale samarbejdsprojekter, som involverer forskningscentre, universiteter og andre aktører fra udviklingslandene, til at skabe kontekstspecifik viden og opbygning af kapacitet i Syd.
- På samme måde bidrager den europæiske rumpolitik til udvikling og skal danne grundlaget for et udvidet samarbejde mellem Europa og Afrika om udnyttelse af rumressourcer og forskning i bæredygtig udvikling. Navigation, jordobservation (nemlig det europæiske initiativ for global miljø- og sikkerhedsovervågning), satellitkommunikation og -videnskab kan betragtes som et avanceret redskab i Europas engagement i realiseringen af millenniumudviklingsmålene.
- Syvende rammeprogram 2007-2013 er fuldstændig åbent for alle lande i verden. Utilstrækkelig menneskelig og institutionel kapacitet inden for forskning og teknologi hæmmer imidlertid udviklingslandenes, særlig de mindst udviklede landes, deltagelse. Udviklingssamarbejdet skal derfor støtte landenes bestræbelser på at opbygge en kapacitet inden for forskning og teknologi i samvirke med andre instrumenter og programmer.
- Et andet problem fra et udviklingssynspunkt er den forskerflugt, som EU's forskningspolitik kan forårsage, fordi højt kvalificerede forskere trækkes til Europa. Som reaktion på dette problem fortsætter Kommissionen med Marie Curie- reintegrationslegater til forskere, så de kan vende tilbage til deres hjemland og fortsætte med deres egen forskningsvirksomhed.

2.10. Informationssamfundet

- Informations- og kommunikationsteknologi (IKT) kan blive et solidt redskab i udvikling, som kan øge konkurrenceevnen, økonomisk vækst og social fremgang og samtidig åbne nye kanaler for den frie udveksling af idéer og synspunkter, som kan fremme demokrati, ytringsfrihed, menneskerettigheder og gensidig forståelse. IKT kan dog også bidrage til at udvide kløften mellem Nord og Syd og mellem "videnrige" og "videnfattige".
- Fremme af informationssamfundet i udviklingslandene forudsætter en afbalanceret tilgang med en kombination på den ene side af privat investering i IKT-infrastruktur og på den anden side en indsats fra det offentliges side til at skabe et gunstigt reguleringsmiljø og et samfund og en arbejdsstyrke med IKT-færdigheder.
- Policy-dialogen og støtten til kapacitetsopbygning bør styrkes yderligere. Samtidig bør adgangen til forsknings- og uddannelsesnetværk forbedres, og udviklingslandene bør i højere grad inddrages i syvende rammeprogram. Der bør specielt fokuseres på Afrika syd for Sahara.

2.11. Transport

- En effektiv transportinfrastruktur er nødvendig til at realisere millenniumudviklingsmålene og desuden en fundamental faktor i grundlaget for konkurrenceevne og økonomisk vækst. Fremme af bæredygtig transport er derfor et vigtigt element i EU's udviklingssamarbejdsprogrammer, som dækker alle transportformer og tjenester til at lette godstransport og personbefordring.
- EU's interne transportpolitik berører udviklingslandene på to måder. For det første gennem EU's optræden i internationale organer for fastsættelse af internationale standarder, luftfartsaftaler og samarbejde om internationale projekter som f.eks. Galileo. For det andet gennem EU's politik for udvikling af høje standarder vedrørende miljø, de sociale aspekter, sikkerhed og sikring gældende for fly, skibe og landkøretøjer, som indføres på dets område og optages i flåden/vognparken.

2.12. Energi

- For to milliarder mennesker i verden, som er henvist til traditionelt biomassebrændsel til madlavning, og/eller som ikke har adgang til moderne energitjenester, vil elektrificering og adgang til rent brændsel til madlavning væsentligt kunne forbedre sanitets- og sundhedsforholdene og øge levestandarden[5].
- EU er engageret i flere større initiativer til støtte af passende bæredygtige energitjenester til en overkommelig pris i udviklingslandene. Blandt de vigtigste kan nævnes EU's energiinitiativ for udryddelse af fattigdom og bæredygtig udvikling, infrastrukturpartnerskabet mellem EU og Afrika og energipartnerskabet mellem EU og Afrika.
- Den nye energipolitik for Europa[6], som sigter mod at skaffe alle EU-medlemsstaterne bæredygtig, sikker og konkurrencedygtig energi, fokuserer også på at integrere Europas energi- og udviklingspolitikker i et spil med gevinst for alle parter. Udviklingslandene, særlig i Afrika, vil drage fordel af EU's bestræbelser på at diversificere energiforsyningen og udvikle energieffektive og vedvarende energiteknologier.
- Løsning af horisontale problemer inden for miljø, klimaændring og fattiges adgang til energitjenesteydelser, også i landdistrikter, vil også kunne bidrage til succesen generelt med energiinitiativer i udviklingslande.

3. KONKLUSION

Alle de politikområder, der er gennemgået i denne rapport, indvirker på den økonomiske, sociale, miljømæssige og politiske situation i og udsigterne for udviklingslandene på disse områder.

Selv politikker, som opfattes som værende hovedsagelig interne politikker, f.eks. socialpolitik eller transport, kan influere positivt eller negativt på udviklingsprocesserne. Deres virkninger afhænger at forandringerne i den globale kontekst og situationen i de enkelte lande. Klimaændring og energi er f.eks. blevet en større prioritet ikke blot fra et internt EU-synspunkt men også set i et udviklingsperspektiv. Med den skiftende magtbalance på verdensscenen vil EU's politik for fremme af sociale værdier på globalt, regionalt og national plan desuden vinde i betydning i fremtiden.

---

[5] The World Energy Assessment: Overview - 2004 Update', UNDP, UNDESA and World Energy Council. See:http://www.undp.org/energy/weaover2004.htm.

[6] KOM(2007) 1 endelig af 10. januar 2007.

Denne rapport bekræfter således, at det er relevant at holde hele viften af politikområder under opsyn ud fra princippet om sammenhæng i udviklingspolitikken. På nogle områder er der endvidere et betydeligt udviklingspotentiale, f.eks. IKT og forskning, som kunne udnyttes bedre.

For hvert af de tolv politikområder, som er gennemgået her, er der indkredset områder, hvor der yderligere kunne udforskes synergier med udviklingspolitikken. På særlig følsomme områder som f.eks. migration og sikkerhed skal der rammes en balance mellem fremme af europæiske interesser og identificering partnerlandenes egne ønsker med henblik på at finde en løsning, som tilfredsstiller begge parter.

EU har i almindelighed taget konkrete skridt til i højere grad at følge princippet om sammenhæng i udviklingspolitikken. Det har forbedret sine organisatoriske mekanismer til dette formål, både på medlemsstatsniveau, i Rådet og Kommissionen. Selve denne rapport har været medvirkende til at øge forståelsen i de forskellige tjenestegrene for, hvilken indflydelse deres politikker har på udvikling.

De konkrete resultater svarer dog ikke til de forventninger, der kommer til udtryk i den europæiske konsensus om udvikling. Der er endnu ikke nok forståelse for og viden om fænomenet. Der er endnu ikke involveret tilstrækkelig mange aktører uden for udviklingskredse, hverken i institutioner eller civilsamfundet eller den private sektor.

Der er behov for et vedvarende politisk engagement på højt niveau til at sikre yderligere fremskridt, således at EU's dagsorden for sammenhæng, effektivitet og synlighed bliver realiseret[7]. Dette forudsætter på sin side en større bevidsthed om, at udvikling og fattigdomslempelse i sidste ende er i Europas egen interesse.

I konkrete termer er de vigtigste verserende spørgsmål, som rejses i de indkomne svar som følger:

- revision og forbedring af procedurerne i Rådet, fremhævet af medlemsstaterne
- bredere anvendelse af princippet om sammenhæng i udviklingspolitikken i nationale og regionale samarbejdsstrategier
- forbedring af informationsudvekslingen
- bedre udnyttelse af konsekvensanalyser
- aktivering af det rullende arbejdsprogram på en mere operationel måde.

Der er stadig et par potentielle sammenkoblinger, som burde udforskes yderligere. Dialogen med udviklingslandene om virkningerne af anden EU-politik end bistand skal forbedres på landeplan eller regionalt plan såvel som globalt plan. Processen med udarbejdelsen af landestrategidokumenter lægger en ramme, inden for hvilken Kommissionen og medlemsstaterne kan udvikle en sådan politikdialog. Det bør også overvejes, hvor relevant tilgangen med sammenhæng i udviklingspolitikken er for udviklingslandenes egne politikker, da de positive virkninger af EU's politikker på de fleste politikområder afhænger af, at partnerlandene gør en tilsvarende indsats. Indarbejdelse af princippet om sammenhæng i udviklingspolitikken i den nye fælles EU-Afrika-strategi, som er under udarbejdelse, er et vigtigt skridt i den retning.

---

[7] KOM(2006) 178 af 8. juni 2006 "Europa i verden – Praktiske forslag til større sammenhæng, effektivitet og synlighed" og Det Europæiske Råds konklusioner af juni 2006.